

6 клас

Урок №30

Дата:

**РЕЛЬЄФ ДНА ОКЕАНУ.
СЕРЕДИННО-ОКЕАНІЧНІ ХРЕБТИ —
НАЙВИЩІ І НАЙДОВШІ ГОРИ СВІТОВОГО ОКЕАНУ.**

Мета

навчальна: сформувати уявлення про рельєф дна Світового океану, ознайомити з основними формами рельєфу, їхніми особливостями та походженням, формувати в учнів рельєфний образ підводної поверхні Землі; вдосконалювати вміння характеризувати певні форми рельєфу, порівнювати й аналізувати дані, зіставляти із загально-географічними і контурними картами;

розвивальна: формувати науковий світогляд, просторову уяву, розвивати допитливість, абстрактне мислення, уміння робити висновки, інтерес до вивчення Землі;

виховна: виховувати повагу до людських знань, почуття прекрасного, дбайливе ставлення до природи.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручник, атлас, карта літосферних плит, карта світу, контурні карти.

Опорні та базові поняття: підводна окраїна материка, шельф, материковий схил, ложе океану, серединно-океанічний хребет, глибоководний жолоб.

Географічна номенклатура: Маріанський жолоб.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Вилучіть зайву географічну назву.

А Декан, Аравійське, Скандинавські.

Б Кордильєри, Східноєвропейська, Анди.

В Карпати, Індो -Гангська, Амазонська.

Г Памір, Уральські, Західносибірська.

Д Середньосибірське, Причорноморська, Месопотамська.

Завдання 2. Охарактеризуйте Уральські гори.

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У пізнанні рельєфу далекого від нас Місяця та дна нашого Світового океану є багато схожого. Як ви гадаєте, що саме? До початку ери космонавтики про рельєф

одного боку Місяця люди мали загальне уявлення завдяки спостереженням через телескоп. Таке саме приблизне уявлення було й про дно океану завдяки вимірюванням глибин. Тільки півстоліття тому космічні знімки показали людству рельєф Місяця і рельєф дна Світового океану.

IV. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, ВМІНЬ І НАВИЧОК УЧНІВ

Яким ви уявляєте дно океану?

Згадайте будову материкової земної кори та океанічної. Чи існує між ними чітка межа?

Яка товщина земної кори різного типу?

За картою літосферних плит визначте:

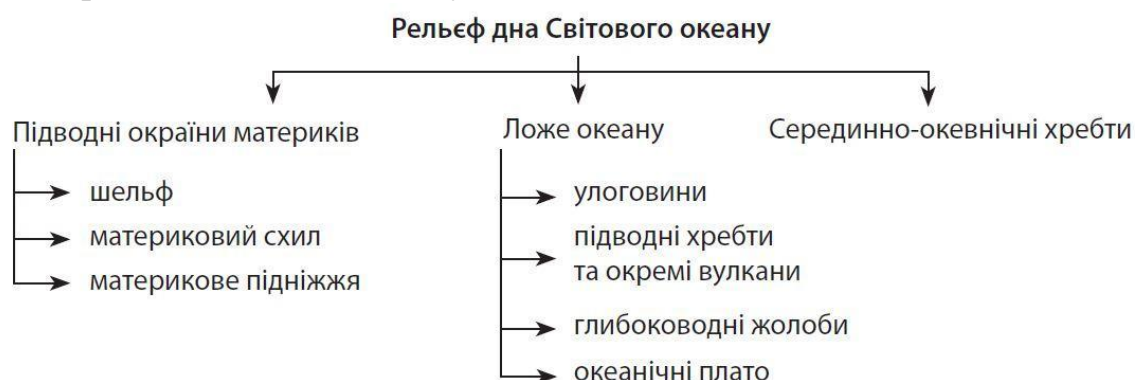
а) що відбувається на межі Африканської та Індо -Австралійської плит в районі Індійського океану;

б) який тип земної кори характерний для Південноамериканської плити, який — для плити Наска? Що відбувається на межі цих плит?

Як на картах позначають глибини океанів?

V. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Рельєф дна Світового океану

2. Підводна окраїна материків

Шельф (материкова мілина). Прибережна донна рівнина завглибшки близько 200 м. Укрита наносами з материка.

Материковий схил. Починається з різкого перегину шельфу, має великий нахил поверхні, порізаної каньйонами.

Материкове підніжжя. Перехідна зона, переважно прогин заповнений осадам, обмежений підводними хребтами.

3. Ложе океану

Підводні хребти. Утворені на стику океанічної та материкової земної кори, інколи виходять на поверхню у вигляді дуги островів.

Глибоководні жолоби. Вузькі западини з крутими схилами. Місце занурення океанічної кори під материкову. Завглибшки до 11 тис км.

Улоговини. Найглибші рівнинні частини океану. Глибини близько 4–6 тис. км. На них підіймаються окремі океанічні височини — океанічні плато та конуси вулканів, активних та згаслих.

4. Серединно-океанічні хребти

Утворені в місцях розходження літосферних плит на ділянках океанічної земної кори. Система валоподібних хребтів по обидва боки ущелини, утворених виливами магми з неї. Поступово розходяться урізнобіч, утворюючи систему паралельних хребтів, розділених поперечними тріщинами.

VI. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Які глибини позначено на карті півкуль найсвітлішим блакитним кольором? Де розташовані такі зони? Як вони називаються?

У яку частину дна Світового океану об'єднуються шельф і материковий схил?

Покажіть на карті глибоководні жолоби. Яка закономірність їхнього розташування на Землі?

Назвіть основні частини дна Світового океану.

Чому на дні океану налічується більша частина вулканів Землі? Де саме?

VII. ПІДСУМОК УРОКУ

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Опрацюйте § 27.

За картами визначте найглибші жолоби всіх океанів Землі, їхню глибину.

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКУ

Серединно-океанічні хребти — великі підводні гірські споруди здебільшого посередині океанів. Нелегко уявити гірську систему, що простягається через усі океани на більш ніж 60 тис. км. Ширина її — до 2 тис. км, а висота — переважно від 1 до 3 км. Середину більшості хребтів прорізають глибокі ущелини — рифтові долини. Доведено, що серединно-океанічні хребти за походженням не мають нічого спільного з гірськими хребтами суходолу. Вони виникають внаслідок виходу на поверхню глибинної речовини мантиї, а наземні хребти — через нагромадження, ущільнення, підняття та зминання у складки гірських порід.

У рельєфі океанічного дна вирізняють також вулканічні конуси. Вони, як і на суходолі, формою схожі на зрізаний конус і сягають у висоту кількох кілометрів. Під час спостережень за виверженням одного з підводних вулканів у Тихому океані вчені бачили, як із конуса, що здійнявся на 2,5 км, викидалися розжарена мантийна

речовина, попіл, вулканічні бомби та пісок. Температура виверженої води сягала +300°C. Світлий шлейф від вулкана тягнувся за течією на 200 км.